

שלושה בטאנק אחד

אלישע אלופי

המצבא. הוא נהרג בתאונת דרכים, בגיל 19. דודו ניסה לשכנעו שיבקש העברה ליחידה לא קרבית. "מספיק שהוריי שיכלו בן אחד", אמר לו. "אתה עכשיו בן יחיד. התי נדבת לצבא לפני שהגעתי לגיל הגיוס. עכשיו מותר לך לעבור לתפקיד פחות מסוכן". אלישע ניצנע בראשו בשלילה: "איי איכל לעזוב את חברי? מי יתפוס את מקומי ב' טנק?"

ה'29 לנובמבר הורי. היו שם שאר החברה. גם הם קיבלו צווי קריאה. גם הם היו עליונים ובטוחים.

למחרת בבוקר, בשעה חמש, קמה מרים. צו הגיוס שלה קראה לשירות שעה אחת לפני בעלה. הוא היה צריך לצאת רק בשש. היא הכינה לו כריכים, הוציאה את דיסקיות הזיהוי ואת סימני הרב-טוראי שלו מהארון, ארזה את מזוניה ונפרדה ממנו. את המעיל החדש שקנתה לו יומיים לפני כן החליטה לשמור להפתעה, לכשיחזור.

במשך שבוע, המשיכו להגיע ממנו מכתבים. "אני במקום מיבטחים", כתב, "אל תדאגו לי". היא לא ידעה כי כאשר הגיעו המכתבים כבר לא היה בעלה בחיים.

שמונה ימים לאחר שהתייצבה, נקראה מרים למפקד יחידתה במילואים. הוא הודיע לה כי נסתיים גיוסו. "הגיע מיברק עבורך מקצין העיר", אמר לה. "את יודעת איך שזה, מלחמה..."

מרים מהירה בשמחה הביתה. לפני שה נפרדה מאורי, קבעה כי אם יצליח להשתחרר, רר, ולו לשעה קלה, ישלח לה מיברק דרך קצין העיר. היא כבר תכנן כי הוא מחכה לה בבית. על כן האיצה בנהג למהר. למהר. אולם כאשר הגיעה לביתה, ברחוב הרצל, והחלה עולה במדרגות אל הקומה השלישית של הבית הישן, וראתה את מבטי החמלה של השכנים, את ניצנוע ראשיהם, הבינה. באותו רגע ידעה כי בעלה לא ישוב עוד לביתו.

שיוכל לחזור לחיי הקיבוץ האהובים. ואז פוצו המאורעות. יצחק, בן ה'17, התייצב בלשכת הגיוס.

שנה אחרי שנפגשו, התחתנו מלכה ויצחק. הם המשיכו לעבוד במפעל, גרו בבית-הוריה של מלכה. עד שיוכלו לרכוש דירה משלהם. חלפו שמונה חודשים על הווג המאושר. שמונה חודשים של אושר עמוק. לפעמים בשבתות, היה יצחק לוקח את אשתו לחזות במישחק כדורגל. "פעם", נזכרת מלכה, "נע" רך מישחק בין המפעל שלנו לבין קבוצה של חברת החשמל. יצחק נכלל בקבוצה. הוא שיחק בהתלהבות כזו, שיומיים אחרי זה לא יכול היה להניו אבר."

שלושה ימים לפני שנקרא למלחמה, עברו יצחק ואשתו סוף-סוף לדירה חדשה: שני חדרים בשיכון העממי, בשכונת זיו. בערב השבת הראשון והאחרון שלו בדירה החדשה, הגיע צו הגיוס. יצחק קיבל אותו ב' צחוק ובעליזות. "זה יגמר חתי-שתיים", הצהיר בצאתו.

למחרת, יצא גם מלכה לחזית סיני. בכל מקום שהגיעה אליו יחידתה, שאלה טנקים טים אם ראו את בעלה. אף אחד מהם לא ראה אותו. לבסוף הגיעה למפקד יחידתה. הוא קיבל אותה כמשרד, הגיש לה סיגריה. "לא, תודה", השיבה מלכה. "בעלי אינו אוהב בחורות מעשנות".

"אני מצטער מאד על הבשורה", הודיע לו המפקד, כמעט בלחש: "בעלך נהרג".

מתוך" היו קוראים לו חברי לטנק. אורי הנהג ויצחק האלחוטאי. עוד ששני חבריו היו נשואים. היה הוא רחוק. "אתם נפלתם לפה", היה אומר להם לפעמים, כששאלו אותו אם הוא רוצה למות רחוק זמן. "עכ" שיו אני מחפש לי גם כן פח כמו שלכם". אלישע, גבוה, שחרחר, רזה ויפה, נולד באבן-יהודה. אביו היה מנהל בית-הספר ה' עממי שם ואלישע גדל והתחנך במושבה החתיקה. לפני 10 שנים נתמנה האב, פרץ, כמנהל בית-הספר של זכרון-יעקב. הוא עבר לגור שם עם משפחתו.

את אורי ואת יצחק הכיר אלישע לראשונה בזמן שירותם המשותף במלחמת העצמאות; כאשר השתחרר, היה כבר חברם ה' בלתי-נפרד. הוא עבר לעבוד בחיפה, בח' נות הספרים מסדה, השייכת לדודו.

אהבתו הגדולה היתה המוסיקה הקלאסית. לפני כמה חודשים, ניגש לחנות למכשירי חשמל, הגיע 600 לירות על השולחן ויצא משם. "אם לא האדם המאושר ביותר ב' חיפה, אז לפחות המאושר ביותר ברחוב הרצל". הוא כבר היה בעל רכוש מוסקלי יסודי: רדיו-פטיפון גדול ומשולכל, ואוסף שלם של תקליטי מוסיקה קלאסית.

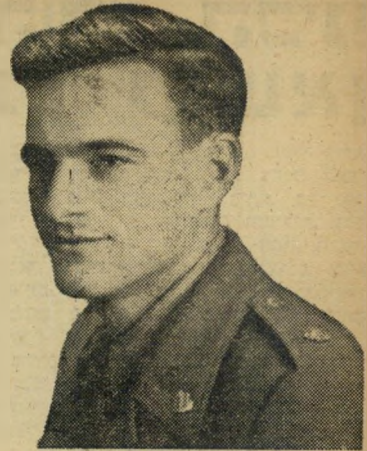
לא עבר זמן רב, והאסון פקד את בית אלופי בזכרון יעקב. אחיו הצעיר של אל' ש, עמירם, עמד להשתחרר תוך חודשים

באחת הנקודות המבוצרות ביותר בחצר האי סיני, נערכו המצרים להגנה עיקשת, מול כוחות צה"ל שהתקדמו לקראתם. הם ישבו בחפירותיהם, ליד תותחיהם, מאחורי מכונות-היריה וחיכו למסתערים. לפני שחיל הרגלים יכול היה להשתלט על המוצבים, נכנסו השריון של צה"ל לפעולה. טנקים ישראליים הלמו בטנקים מצריים. הקרב נמשך שעות, באפלה, בענני אבק.

משנגמר הקרב, עמד טנק שרמן ישראלי, תחתיו שמוט הצידה, דפנותיו נקובות פגזים. בפנים ישבו שלושת אנשי הצוות — הרוגים. עמם לקחו לקבר את סוד מותם. איש מחבריהם לא ידע לספר מה קרה ב' דיוק לטנק זה, כיצד נפגע ומתי. הם רק ידעו כי אורי פרסר, אלישע אלופי ויצחק פנחס נהרגו.

השלושה היו חברים. לא סתם חברים ל' נשק, שהיו עובדים במשותף את החיות השרות הצבאי ופונים איש איש לביתו ה' אזרחי. עד לקריאה הבאה לשרת במילואים — כי אם חברים גם מחוץ למדי החאקי. שלושתם היו בחיפה. כאשר תכננו טיולים' ונשפים היו אלה תמיד תוכניות משותפות. אפילו כאשר נולדה, נולדו שלושתם בינאר 1932.

אלישע אלופי היה המקלען. "המקלען ה'

אשר דרומי

הדרך בחזרה

אחרי הקרב הנורא של אישדוד, ביוני 1948, בכה המסיפא האנדתי של נבעתי. אריה קוצר, כילד. הוא שוחרר מתפקידו. שרידי פלוגתו המרוסקת נמסרו לצעיר שקט ומכונס בעצמו, מוחיטי הגדנ"ע וחי"ש תל אביב. כעבור ארבעה שבועות שוב עמדה הפלוגה בקרב. פעמיים ירדה על המצרים בכפר בית-עפא, ליד נגבה, נסיגה תוך אבר דות נוראות. בפעם השנייה, בלילה בו חדר אריה קוצר עם גיפיים לאותו כפר ונהרג, נפצע שם גם יורשו.

פצוע בורועו, המשיך אשר דרומי לנהל את הקרב, עד שהוציא את אחרוני חייליו. כשחזר הביתה, בבוא ההפיגה, הבחינו בני משפחתו שאינו משתמש בידו. "זה כלום, רק פורוקל", חייך אשר. רק כאשר גילה אביו כי קובע-הפלדה שלו התעקס, פרץ אשר בצחוק: "ובכן, זה הפורוקל".

אפשר היה לסמוך על אשר שיעשה עבר דה יסודית, שישתדל ברצינות לבצע את הטעון ביצו. אם היה צורך להכין קורס, נשלח אשר שבועיים מראש כדי להכין את השטח, להדריך את הסגל.

קשה היה להכיר את אשר דרומי. הוא היה הצעיר מבין ארבעה אחים ואחות. ש' אחד מהם שירת בצבא הבריטי, השני היה נוטר, כולם יחד שרתו בהגנה ובצה"ל. הרצון להידמות אל אחיו הגדולים, והתנאי אים הדחוקים של המשפחה, עשוהו רציני לפני זמנו. נזכר איש הנוער-העובד: "הוא בא מן הפרבר, שצריפו תלויים כאילו על בלימה וסדקים פתוחים לרוחות הים. הוא בא לנוער-העובד לבקש עבודה ולמצוא לו חברה, ואת שניהם מצא שם."

משם אל שורות ההגנה היתה הדרך קצ' רה. אביו לא שאל למעשיו, אף ידע שהש' תתף בליל וינגייט ובהתקפה על שרונה. פעם הרבהלה המשפחה באמצע הלילה על ידי האנגלים, שבאו לערוך חיפוש. כשנס' תימה המלחמה כבר היה מפקד-פלוגה וחתיק, מודרך בקורס מסיכיים. בכל מקום בלט כשתקו, מכונס בעצמו ומשתדל בכל כוחו תיו לעשות את הדבר הנכון.

לפני תש"ח היה מנהל-חשבונות בסול"י בונה. אולם אחרי המלחמה שוב לא היה לו ספק, שעליו להישאר בצבא-הקבע. הוא עלה לדרגת סגן-אלוף, התמחה בתפקידי מטה, נשא לאשה חיילת בדרגת רב-סרן. למרות הפצרת אביו בן ה'67, פקיד שעלה מפולין, סירב לציין בהזמנות לחתונה את דרגתו ודרגת אשתו. "זה לא בשביל פרסומת", קבע.

המלחמה הוציאה אותו מבית-הספר לפי קוד ומטה, החזירה אותו לתפקיד במטה פיקוד הדרום. בתפקיד זה בא סופו: כש' סס עם אגוף הפיקוד, אסף שמחוני, בדרך חזרה מן המיסדר החגיגי בשארם אל-שייך, סטה הפייפר הקטן מדרכו, נפל או הופל על אדמת ירדן. לעולם לא יודע מה בדיוק קרה. האיש שקרא לעצמו על שם הדרום, נשאר בדרום.

בדירתו בצלה נשארו אשתו ובנו היחיד, אלון בן ה'13, שכלל הילדים בגילו מפין' ואינו-מבין את אשר קרה. השבוע קרא הילד לפתע בלילה לסבה, שישן בדירה. "אתה שמעת אותי?" שאל את הסב. "איו שאלה-?!" השיב הסב, "בטח שמעתי, לכן באתי".

"או אולי אצק גם לאבא שלי. כשהוא ישמע, הוא יבוא!" אמר אלון דרומי.

מיברק מקצין העיר

אורי פרסר

הם-הגיעו זה את זה. "רוצים לראות כמה זמן יקח לגייס את הצבא". "לא חלמנו על מלחמה", נזכרת אשתו. "מזב הרוח היה בכי טוב. אהנונו אפילו עורכנו מסיבה אצלנו בדירה בליל שבת, לפני שהתייצבנו ביחידותינו, לכבוד יובל

אורי פרסר היה נשוי. לפני שלוש שנים, בנשף פורים שנערך בבית אחד החברה ב' חיפה, פגש את מרים: נערה חנינית, צעירה ממנו בשנתיים, בת לה רים שעלו מטרנא סילבאניה לפני 18 שנה והשתקעו בחיפה. אורי ומרים החליטו להתראות לעתים קרובות. כעבור שנה, כבר היו בעל ואשה.

הצעיר הבלונדי, בעל עיני התכלת והשפם הכהה, עבר לגור עם אשתו, בבית הוריה. "מאותו רגע", נזכרה השבוע גיטתו, "היה כמו בן לאבי ולאמי. הוא התנהג אליהם בכבוד שקשה לראות אפילו בין אב לבן". הוא עבד כצבע שמן, היה תמיד מרוצה. במשך השנתיים מאז התחתן, לא דיבר מעולם על מלחמה. כאשר קראו לו לשירות במילואים, היה מתייחס אל השרות כאל טיול. הרי סוף-סוף חבריו לטנק, אלישע ויצחק, היו גם חבריו הקרובים ביותר בחי' היומיים. כך שגם בנקודה המרוחקת ביותר הרגיש את עצמו כמעט בבית.

פעם, כאשר נקרא לשירות של תשעה ימים, בדרום, נסעה אשתו לרחובות. מיו ערב היה מופיע, רכוב על אופנוע של חבר ומבלה עם אשתו — "ממש כמו בירח דבש שנינו" היה אומר.

ביום החמישי, לפני פרוץ הקרבות, הגיעו לבית פרסר שני צווי גיוס: אחד לאורי, אחד למרים אשתו. "בתדאי רוצים לבדוק את מצב הכוונות של יחידות המילואים",

"זה יגמר חתי-שתיים!"

מלאות חיים. זוהי מלכה פנחס, אלמנתו בת ה'18 של יצחק, שם, בין המשדרים והכב' שנים הגדולים. נפגשו השניים לראשונה. "הוא עבד על מנוף גדול", היא נזכרת. "הוא היה בחור גבוה, בריא, יפה — ממש גבר. וכל הזמן חשף את שניו הלבנות בצחוק גדול. אני חושבת שהתאהבתי בו מן הרגע הראשון."

היתה זו הרגשה הדדית. מלכה ויצחק החלו רואים זה את זה לעתים קרובות והול' כות. בתחום המיפעל ומחוצה לו. לפעמים היתה מלכה מרימה את ראשה ורואה את יצחק עומד מחוץ לחלון, מאותה לה ומחייך מאוון לאוון. לפעמים היה הטלפון מצלצל וקול רשמי מבקש את הגברת מלכה. היה זה קולו של יצחק, שטילפן לה מהמחסן או מהמשרד הסמוך. לפעמים גם היתה מופיעה מחלקת הטה, כשהיא נושאת על סס מיוחד עוגה טעימה — מתנה מיצחק.

הוא סיפר לנערה, ילדת חיפה, על יל' דותו כדמשק, אותה עזב בהיותו בן עשר שנים, על ימיו המאושרים כחניך עליית ה' נוער בגבעת ברנר, שם עבד כרפתן. ערב מלחמת העצמאות, עלתה גם אמו ארצה. יצחק עזב את המשק שאהב כל כך, עבר לחיפה, עבד יומם ולילה, עד שסייר לה דירה קטנה, בת חדר אחד. הוא קיחה

על איציק פנחס, יושבו השלישי של ה' טנק, יכולים לספר כמה מאות מחבריו ל' עבודה, במפעלי זשונים כימיים, במיפרץ חיפה, בבית'משדרים באותו בית-הורשת, עובדת צעירה שחרחרת, קטנה, בעלת עיניים

יצחק פנחס